

สมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1*
COMPETENCIES OF ADMINISTRATORS AFFECTING INTERNAL
QUALITY ASSURANCE IN SCHOOLS UNDER THE NAKHON PATHOM
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

หทัยรัตน์ เจติริรักษ์¹ และ สนั่น ประจงจิตร²

Hatairat Jatiruk¹ and Sanan Prachongchit²

^{1,2}มหาวิทยาลัยเกริก

^{1,2}Kirk University, Thailand

Corresponding Author's Email: Bo.bo.nana1239@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และ 3) เพื่อศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 413 คน ได้มาโดยการเปิดตารางของ Krejcie and Morgan และทำการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.868 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า 1) สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และ 3) สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา 2 ตัวแปร ได้แก่ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ และการพัฒนาตนเอง สามารถร่วมกันพยากรณ์การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้ร้อยละ 59.10 โดยมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์เท่ากับ 0.279 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: สมรรถนะของผู้บริหาร, การประกันคุณภาพภายใน, สถานศึกษา

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study the competency levels of school administrators; 2) to study the level of internal quality assurance

* Received 15 September August 2025; Revised 21 September 2025; Accepted 27 September 2025

implementation in schools; and 3) to examine the competencies of school administrators that influence internal quality assurance in schools under the Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 1. The sample group consisted of school administrators and teachers under the Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 1 in the academic year 2025, totaling 413 participants. The sample size was determined using Krejcie and Morgan's table, and simple random sampling was applied. The research instrument was a questionnaire with a reliability coefficient of 0.868. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson's correlation coefficient, and multiple regression analysis.

The results of the study revealed that 1) the administrators' competencies were at a high level overall; 2) the implementation of internal quality assurance in schools was at the highest level overall; and 3) two variables of administrators' competencies, namely achievement orientation and self-development, could jointly predict internal quality assurance in schools at 59.10%, with a standard error of prediction of 0.279, which was statistically significant at the .01 level.

Keywords: Competencies of Administrators, Internal Quality Assurance, Schools

บทนำ

การบริหารการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี ส่งผลให้สถานศึกษาต้องปรับตัวอย่างต่อเนื่อง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2562 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้กำหนดให้สถานศึกษามีการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งภายในและภายนอก เพื่อเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา อีกทั้งยังสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียว่าผู้เรียนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาประเทศ การประกันคุณภาพภายในจึงเป็นกระบวนการที่สถานศึกษาต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำสำคัญในการขับเคลื่อนและสร้างวัฒนธรรมคุณภาพในองค์กร (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2562)

สมรรถนะของผู้บริหารมีอิทธิพลโดยตรงต่อการดำเนินงานของสถานศึกษา ทั้งในด้านวิชาการ บุคลากร และการจัดการระบบประกันคุณภาพภายใน โดยงานวิจัยชี้ว่าผู้บริหารที่มีสมรรถนะสูงจะช่วยให้กระบวนการบริหารมีประสิทธิภาพและครูทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ร่วมกัน (อิชยา มุขรัรักษ์ และนันทิยา น้อยจันทร์, 2567) ขณะเดียวกัน ผู้บริหารในยุคดิจิทัลยังต้องมีทักษะด้านเทคโนโลยี เพื่อจัดการข้อมูล การสื่อสาร และการติดตามผลอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของระบบประกันคุณภาพ (สิริพร บุญทิพย์ และนุชนรา รัตนศิริประภา, 2567; ศิริลักษณ์ คงแก้ว และคณะ, 2568) อย่างไรก็ตาม สถานศึกษาหลายแห่งยังประสบปัญหาผู้บริหารขาดวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ ไม่สามารถขับเคลื่อนการประกันคุณภาพได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 มีบทบาทในการกำกับและสนับสนุนสถานศึกษาในพื้นที่ให้ดำเนินการตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา แต่ยังพบข้อจำกัดหลายประการ เช่น ครูมีจำนวนไม่เพียงพอและสอนไม่ตรงวุฒิ ทำให้ภาระงานมากเกินไป ขาดการบูรณาการเชิงกลยุทธ์ในการพัฒนาคุณภาพ ครูบางส่วนยังไม่ปรับการเรียนการสอนให้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อีกทั้งยังขาดงานวิจัยและนวัตกรรมการศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1, 2565) ปัจจัยเหล่านี้สะท้อนถึงความสำคัญของบทบาทผู้บริหารที่ต้องมีสมรรถนะสูง เพื่อเป็นผู้นำในการวางแผน ควบคุม และสร้างวัฒนธรรมคุณภาพในสถานศึกษา

จากสภาพปัญหาดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษามีผลโดยตรงต่อความสำเร็จของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน หากผู้บริหารมีสมรรถนะรอบด้าน ทั้งด้านวิสัยทัศน์ การจัดการเชิงกลยุทธ์ และการใช้เทคโนโลยี จะช่วยให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างเป็นระบบและยั่งยืน ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 เพื่อใช้เป็นแนวทางกำหนดนโยบายและการพัฒนาวิชาชีพผู้บริหาร ทั้งในระดับเขตพื้นที่และระดับประเทศ อันจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษาไทยในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1
2. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1
3. เพื่อศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1

สมมติฐานการวิจัย

1. สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างน้อย 1 ตัวแปร

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ที่ใช้ในการครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 จำนวนทั้งสิ้น 1,755 คน (อ้างอิง ข้อมูล ณ วันที่ 25 พฤศจิกายน 2567 ข้อมูลสารสนเทศสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 413 คน ได้มาโดยการเปิดตารางของ Krejcie and Morgan (1970: 607-608) และทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)

2. เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือ

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดยแบบสอบถามประกอบด้วย 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ เช่น เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหาร จำนวน 6 ด้าน ได้แก่ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ การบริการที่ดี การพัฒนาตนเอง การทำงานเป็นทีม การสื่อสารสร้างแรงจูงใจ และผู้นำการเปลี่ยนแปลง ลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดลิเคิร์ท (Likert Scale)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน จำนวน 8 ด้าน ได้แก่ การกำหนดมาตรฐานการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพภายใน การจัดทำรายงานประเมินคุณภาพภายในประจำปี และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับเช่นเดียวกัน

2.2 การสร้างเครื่องมือดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1) ศึกษาเอกสาร แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะของผู้บริหารและการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2) สร้างข้อคำถามตามกรอบแนวคิด โดยแยกเป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบสอบถามสมรรถนะของผู้บริหาร และแบบสอบถามการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

3) นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความเหมาะสม จากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมของภาษาด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruency: IOC) พบว่าข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80–1.00

4) ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษา

5) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

6) วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach (1990) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสมรรถนะผู้บริหารเท่ากับ 0.817 แบบสอบถามการประกันคุณภาพภายในเท่ากับ 0.802 และแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.868

7) ปรับปรุงแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์และเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอความเห็นชอบก่อนนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจริง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษา ผู้ศึกษาดำเนินการ ดังนี้

3.1 ขอนหนังสือแนะนำตัวจากคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก ส่งถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 เพื่อขออนุญาตแจกและเก็บรวบรวมแบบสอบถาม

3.2 นำหนังสือแนะนำตัวและแบบสอบถาม พร้อมหนังสือขออนุญาตจากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ไปแจกให้กลุ่มตัวอย่าง โดยใช้เวลาในการตอบแบบสอบถาม 1 สัปดาห์ ในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างไม่ส่งแบบสอบถามคืนตามกำหนด ผู้ศึกษาจะติดตามด้วยตนเอง โดยขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหารสถานศึกษา ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 และนัดรับแบบสอบถามคืน ภายใน 1-3 สัปดาห์

3.3 เมื่อได้รับแบบสอบถามแล้ว นำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามจากแบบสอบถามที่แจกไป จำนวน 413 ชุด ได้รับแบบสอบถามกลับคืน 413 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

3.4 นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การดำเนินการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ด้วยค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารและการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.3 การทดสอบสมมติฐาน ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง สมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 78 มากกว่าเพศชาย ร้อยละ 22 โดยตำแหน่งงานส่วนใหญ่เป็นครู ร้อยละ 75.1 และผู้บริหาร ร้อยละ 24.9 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่เป็นปริญญาตรี ร้อยละ 55.2 และสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 44.8 ด้านประสบการณ์ทำงานพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 5–15 ปี ร้อยละ 55.7 รองลงมาคือ น้อยกว่า 5 ปี ร้อยละ 25.4 ขณะที่ม่ประสบการณ์ 16–25 ปี ร้อยละ 12.3 และมากกว่า 25 ปี ร้อยละ 6.5

สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวม

รายการ	<i>M</i>	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ
1. การมุ่งผลสัมฤทธิ์	4.47	.54	มาก	1
2. การบริการที่ดี	4.43	.61	มาก	3
3. การพัฒนาตนเอง	4.46	.58	มาก	2
4. การทำงานเป็นทีม	4.39	.65	มาก	5
5. การสื่อสารสร้างแรงจูงใจ	4.39	.74	มาก	6
6. ผู้นำการเปลี่ยนแปลง	4.43	.66	มาก	4
รวม	4.43	.60	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.43, SD = .60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.39 – 4.47 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ($M = 4.47, SD = .54$) รองลงมาคือ การพัฒนาตนเอง ($M = 4.46, SD = .58$) การบริการที่ดี ($M = 4.43, SD = .61$) ผู้นำการเปลี่ยนแปลง ($M = 4.43, SD = .66$) การทำงานเป็นทีม ($M = 4.39, SD = .65$) และการสื่อสารสร้างแรงจูงใจ ($M = 4.39, SD = .74$)

2. ผลการศึกษาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ในภาพรวม

รายการ	M	SD	ระดับ	อันดับ
1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.47	.50	มาก	8
2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.56	.49	มากที่สุด	2
3. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ	4.55	.50	มากที่สุด	4
4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	4.57	.51	มากที่สุด	1
5. การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	4.55	.53	มากที่สุด	5
6. การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.55	.49	มากที่สุด	3
7. การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน	4.52	.49	มากที่สุด	7
8. การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.54	.49	มากที่สุด	6
รวม	4.54	.43	มากที่สุด	

จากตารางที่ 2 พบว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.54, SD = .43$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่

ระหว่าง 4.47 – 4.57 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ($M = 4.57, SD = .51$) รองลงมาคือ การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($M = 4.56, SD = .49$) การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($M = 4.55, SD = .49$) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ($M = 4.55, SD = .50$) การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ($M = 4.55, SD = .53$) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($M = 4.54, SD = .49$) การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน ($M = 4.52, SD = .49$) และการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($M = 4.47, SD = .50$)

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการถดถอยพหุคูณแต่ละขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression analysis) ของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวม

สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา	ค่าสถิติ			
	B	SE	Beta	t
1. การมุ่งผลสัมฤทธิ์ (X_1)	.376	.046	.472	8.247**
3. การพัฒนาตนเอง (X_3)	.248	.043	.330	5.771**
$A = 1.753 \quad R = .769 \quad R^2 = .591 \quad SEE = .279 \quad F = 295.877^{**}$				

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ที่นำมาวิเคราะห์จำนวน 6 ด้าน พบว่า มีเพียง 2 ด้านที่สามารถพยากรณ์การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดยรวม คือ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ (X_1) และการพัฒนาตนเอง (X_3) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์ดีที่สุด การมุ่งผลสัมฤทธิ์ (X_1) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ .472 รองลงมา คือ การพัฒนาตนเอง (X_3) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ .330 ซึ่งตัวแปรทั้ง 2 ด้านนี้ สามารถร่วมกันพยากรณ์การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ได้ร้อยละ 59.1 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์เท่ากับ 0.279 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในรูปคะแนนดิบ ได้ดังนี้

$$Y' = 1.753 + 0.376X_1 + 0.248X_3$$

และสามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

$$Z' = 0.472X_1 + 0.330X_3$$

อภิปรายผล

การวิจัย เรื่อง สมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่าสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเฉพาะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์และการพัฒนาตนเอง แสดงให้เห็นถึงความรอบด้านและประสิทธิภาพของผู้บริหารในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเกรียงไกร แสนสุข (2564), ปันตดา สาริกา (2565) และวัชร อรุณโน และสุชาดา บุษพา (2566) ที่ชี้ว่าสมรรถนะผู้บริหารมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพของโรงเรียน และบางด้านสามารถพยากรณ์การประกันคุณภาพได้อย่างมีนัยสำคัญ งานวิจัยต่างประเทศ เช่น Thompson (1998), Marmon (2002) และ Scott (2005) ยังยืนยันว่าผู้บริหารที่มีสมรรถนะรอบด้าน โดยเฉพาะด้านผลสัมฤทธิ์ การทำงานเป็นทีม และการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง จะช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง

2. ผลการวิจัยชี้ว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในเขตพื้นที่ดังกล่าวอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา สะท้อนว่าสถานศึกษาใช้แผนคุณภาพเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง สอดคล้องกับนโยบายของ สพฐ. และงานวิจัยของวัชร อรุณโน และสุชาดา บุษพา (2566) ที่พบว่าระดับการประกันคุณภาพภายในอยู่ในระดับสูงมาก อย่างไรก็ตาม ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแม้อยู่ในระดับมาก แต่ยังเป็นประเด็นที่ควรพัฒนาเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน ซึ่งตรงกับข้อเสนอของ Thompson (1998) ที่เห็นว่ามาตรฐานควรปรับตามบริบทเพื่อความเหมาะสมและยั่งยืน

3. การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณพบว่า สมรรถนะ 2 ด้าน ได้แก่ การมุ่งผลสัมฤทธิ์และการพัฒนาตนเอง สามารถร่วมกันพยากรณ์การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้ถึงร้อยละ 59.1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสะท้อนถึงบทบาทสำคัญของทั้งสองสมรรถนะในการขับเคลื่อนคุณภาพสถานศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของ Boyatzis (1982) และ McClelland (1993) ที่ชี้ว่าการมุ่งผลสัมฤทธิ์และการพัฒนาตนเองเป็นสมรรถนะหลักของผู้นำที่ส่งผลต่อความสำเร็จขององค์กรในระยะยาว ตลอดจนสอดคล้องกับผลวิจัยในประเทศที่ยืนยันว่าผู้บริหารที่มีเป้าหมายชัดเจนและใฝ่พัฒนาตนเอง ย่อมสามารถผลักดันระบบประกันคุณภาพไปสู่มาตรฐานที่สูงขึ้นได้

โดยภาพรวม การวิจัยชี้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 มีสมรรถนะรอบด้าน และการมุ่งผลสัมฤทธิ์กับการพัฒนาตนเองเป็นปัจจัย สำคัญที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในอย่างมีนัยสำคัญ ผลการวิจัยสอดคล้องกับทั้ง งานวิจัยในประเทศและต่างประเทศ และสะท้อนว่าการเสริมสร้างสมรรถนะผู้บริหาร โดยเฉพาะด้านที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์และการพัฒนาตนเอง จะช่วยให้ระบบการประกัน คุณภาพการศึกษามีความเข้มแข็งและยั่งยืนยิ่งขึ้น

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านการมุ่ง ผลสัมฤทธิ์และการพัฒนาตนเองซึ่งมีความสัมพันธ์และสามารถพยากรณ์การประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารที่มีสมรรถนะรอบด้าน จะช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบประกันคุณภาพการศึกษา สำหรับ**ข้อเสนอแนะเชิง การนำไปใช้** ประการแรก ผู้บริหารควรกำหนดเป้าหมายเชิงคุณภาพที่ชัดเจนและมีระบบ ติดตามผลอย่างต่อเนื่องเพื่อผลักดันคุณภาพการศึกษา ประการที่สอง ผู้บริหารควรพัฒนา ตนเองอย่างต่อเนื่องและสนับสนุนให้ครูเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพ เช่น PLC และการอบรม ต่าง ๆ ประการที่สาม ผู้บริหารควรมีระบบบริการที่โปร่งใสและตอบสนองต่อผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ประการที่สี่ ผู้บริหารควรมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยปรับตัว ผลักดัน และ สนับสนุนทรัพยากรให้เกิดนวัตกรรมทางการศึกษา และประการที่ห้า ผู้บริหารควรสร้าง วัฒนธรรมการทำงานเป็นทีมและการสื่อสารที่ชัดเจน โปร่งใส และสร้างแรงบันดาลใจ เพื่อ เสริมพลังร่วมของบุคลากร ทั้งนี้ **ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป** ควรขยายการศึกษาไปยัง เขตพื้นที่อื่นหรือโรงเรียนเอกชนเพื่อเปรียบเทียบและกำหนดแนวทางเชิงนโยบายที่เหมาะสม ควรใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพเพิ่มเติมเพื่อเข้าใจปัจจัยเชิงบริบท ควรศึกษาปัจจัยอื่นที่มีอิทธิพล เช่น ภาวะผู้นำ วัฒนธรรมองค์กร และการมีส่วนร่วมของครู ตลอดจนควรพัฒนาเครื่องมือที่ ทันสมัยและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเพิ่มความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของผลการวิจัย รวมทั้งตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงของระบบการศึกษาในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- เกรียงไกร แสนสุข. (2564). สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2, ใน วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

- ปนัดดา สาริกา (2565). สมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วัชร อรุณโน และสุชาติดา บุปผา. (2566). สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี. วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์. 8(1), 713-722.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4). (2562). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 136 ตอนที่ 57 ก หน้า 49 (1 พฤษภาคม 2562).
- ศิริลักษณ์ คงแก้ว, นิลรัตน์ นวกิจไพฑูรย์ และนพรัตน์ ชัยเรือง. (2568). สมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารที่ส่งผล ต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสกลนครศรีธรรมราช. วารสารสังคมศาสตร์ปัญญาพัฒนา, 7(1), 477-486.
- สิริพร บุญทิพย์ และนุชนรา รัตนศิริประภา. (2566). สมรรถนะของผู้บริหารกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1. วารสารวิชาการสถาบันพัฒนาพระวิทยากร, 6(3), 116-127.
- อิชยา มุขรักษ์ และนันทิยา น้อยจันทร์. (2567). สมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการใน สถานศึกษากลุ่มเขตกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร. วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหาร การศึกษาแห่งประเทศไทย, 6(1), 301-316.
- Boyatzis, R.E. (1982). The Competent Manager: A Model of Effective Performance. John Wiley and Sons.
- Cronbach, L.J. (1990). Essentials of Psychological Testing. 5th Edition, UCL Press, London.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607–610.
- Likert, R. (1967). The human organization: Its management and value. McGraw-Hill.
- Marmon, D.H. (2002). Core Competencies of Professional Service Providers in Federally Funded Education Programs. Ph.D. Dissertation, The University of Tennessee, United States – Tennessee.

- McClelland, D.C. (1993). Introduction. In: Spencer, L.M. and Spencer, S.M., Eds., *Competence at Work: Models for Superior Performance*. John Wiley and Sons, New York, 11.
- Scott, W.R. (2005). Organizations and the natural environment: Evolving models. In *Organizations, Policy, and the Natural Environment: Institutional and Strategic Perspectives*, 453-64, Andrew Hoffman and Marc Ventresca, ed. Stanford, CA: Stanford University Press.
- Thompson, R. A. (1998). Emotional competence and the development of self. *Psychological Inquiry*, 9, 308-309.